

REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W RADOMIU

PROTOKÓŁ

z Narady Techniczno Gospodarczej

dla NADLEŚNICTWA RUDA MALENIECKA

OBRĘB: Radoszyce

na okres od 01.01.2019 r. do 31.12.2028 r.

Radoszyce 05.03.2019 r.

Narada Techniczno Gospodarcza dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka, odbyła się w dniu **05.03.2019 r.** w siedzibie Nadleśnictwa.

Komisja po wysłuchaniu referatów i przeprowadzeniu dyskusji w sprawie przedstawionych dokumentów:

a) Materiały dotyczące gospodarki leśnej w ubiegłym okresie:

- analiza gospodarki leśnej w okresie 2009-2018 – referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Ruda Maleniecka,
- koreferat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w zakresie zagrożeń przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne w okresie realizacji dotychczasowego Planu Urządzenia Lasu (2009-2018) na terenie Nadleśnictwa Ruda Maleniecka,
- koreferat naczelnika Wydziału Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Ochrony Mienia,
- koreferat Wykonawcy Projektu Planu Urządzenia Lasu.

b) Materiały i propozycje przedstawione przez Wykonawcę Projektu Planu Urządzenia Lasu:

- zakres prac urzędzeniowych,
- wyniki prac inwentaryzacyjnych,
- propozycje planu gospodarki leśnej na okres gospodarczy 2019-2028,
- projekt aktualizacji Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka na lata 2019-2028,
- prognoza oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000 Projektu Planu Urządzenia Lasu,
- program edukacji leśnej na lata 2019-2028

podjęła następujące ustalenia i przyjęła wielkości:

A: Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

1. Skład osobowy:

1.1. Przewodniczący NTG

Piotr Kacprzak – Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP Radom.

1.2. Członkowie:

Jacek Przypaśniak – Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu DGLP,

Andrzej Marzęda – Kierownik Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu,

Andrzej Matysiak – Dyrektor RDLP Radom,

Rafał Michalski – Nadleśniczy Nadleśnictwa Ruda Maleniecka,

Wiesław Szczechowicz - Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Radomiu,

Grzegorz Radecki – Naczelnik Wydziału Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Ochrony Mienia w RDLP Radomiu,

Grzegorz Ożóg - Naczelnik Wydziału Infrastruktury Leśnej w RDLP Radomiu,

Henryk Pargieła – przewodniczący Ruchu Obrony Lasów Polskich,
Roman Stelmach – główny specjalista – Zarząd BULiGL,
Tomasz Moskwa – Z-ca Dyrektora Oddziału BULiGL Oddział Radom,
Krzysztof Truchlewski – kierownik pracowni UL - BULiGL Oddział Radom,
Wojciech Śledź – st. asystent taksatora - BULiGL Oddział Radom,
Zbigniew Fijewski – w-ce prezes Mazowiecko Świętokrzyskiego Towarzystwa
Ornitologicznego,
Tomasz Pakuła – Inżynier Nadzoru - Nadleśnictwo Ruda Maleniecka,
Beata Kielbus - specjalista ds. użytkowania lasu - Nadleśnictwo Ruda Maleniecka,
Agnieszka Domzalska – specjalista ds. stanu posiadania - Nadleśnictwo Ruda
Maleniecka,
Anna Zagrabą-Zajac – specjalista ds. zagospodarowania lasu - Nadleśnictwo Ruda
Maleniecka,
Karol Gieralowiec – specjalista ds. sprzedaży drewna - Nadleśnictwo Ruda
Maleniecka,
Jacek Koba – st. specjalista – Wydział Ochrony Lasu RDLP w Radomiu,
Arnold Gorycki – st. specjalista - Wydział Gospodarki Leśnej RDLP w Radomiu,
Dariusz Sommerfeld - Główny Specjalista ds. edukacji - Zespół Parków
Krajobrazowych Województwa Łódzkiego,
Witold Sobolewski – kierownik zespołu ds. ochrony przyrody – Zespół Parków
Krajobrazowych Województwa Łódzkiego,
Beata Jarzyńska – inspektor ds. ochrony środowiska i rolnictwa – UG Smyków,
Anna Cieszkowska – podinspektor ds. ochrony środowiska i rolnictwa – UG Ruda
Maleniecka,
Robert Lisowski – inspektor – UM i G w Radoszycach,
Jarosław Kalita – właściciel firmy PPHU „Jarpol” Ruda Maleniecka,
Wiesław Szwedkiewicz – właściciel Zakładu Usług Leśnych,
Janusz Kuleta – właściciel – Usługi Transportowe Ruda Maleniecka,
Mateusz Bernat – stażysta – Nadleśnictwo Ruda Maleniecka,
Bartosz Sobon – stażysta – Nadleśnictwo Ruda Maleniecka.

1.3. Sekretarz

Agata Łukomska-Hłopaś – specjalista SL w Wydziale Zarządzania Zasobami
Leśnymi RDLP w Radomiu.

2. Ocena ostatecznej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

Po zaprezentowaniu mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu przez Wykonawcę PUL zaakceptowano (bez uwag i zastrzeżeń) jej treść.

3. Akceptacja przedstawionego w projekcie planu urządzenia lasu – zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu uwzględniono założenia polityki przestrzennego zagospodarowania określone w skali gmin, powiatów oraz województwa. Analiza nie wykazała inwestycji, które mogą wpłynąć w istotny sposób na gospodarkę leśną w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka.

4. Rozstrzygnięcia w sprawie ewentualnych rozbieżności rodzajów użytków gruntowych.

W ramach urzędniowych prac terenowych sporządzono wykaz rozbieżności, który został przekazany do Nadleśnictwa. Do PUL został przyjęty stan zgodny z państwową ewidencją gruntów i budynków na dzień 01.01.2019 r. Natomiast wykaz będzie podstawą do przeprowadzenia zmiany w powszechnej ewidencji, poprzez zgłoszenie rozbieżności do powiatowych ośrodków geodezyjnych.

5. Zatwierdzenie zmian granic i numeracji oddziałów.

W trakcie Narady Techniczno Gospodarczej przyjęto zmiany granic pododdziałów. W ramach prac urzędniowych nie dokonywano zmian numeracji i granic oddziałów leśnych. Działki przejęte w ostatnim okresie gospodarczym przyporządkowano do już istniejących oddziałów.

6. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego.

Na skutek zwiększonego rozmiaru użytkowania rębego, w tym cięć uprzętających w rębniach gniazdowych, nastąpi wzrost powierzchni I klasy wieku o 35,7 %. Naturalne przesunięcie wieku drzewostanów o 10 lat spowoduje, że zmniejszy się na koniec obowiązywania PUL powierzchnia drzewostanów IV klasy wieku o 13,0 %. Zmniejszeniu ulegnie również powierzchnia drzewostanów starszych klas wieku (od V do VIII) o 7,0 %, a wzrośnie powierzchnia drzewostanów o strukturze klasy odnowienia i do odnowienia (KO, KDO) o 22,9 %. Prognozowany przeciętny wiek drzewostanów w Nadleśnictwie utrzyma się na tym samym poziomie jak obecnie **62** lat i będzie nadal wyższy od pożądanego średniego wieku drzewostanów. Tylko konsekwentne realizowanie zadań gospodarczych wynikających z planu cięć użytków rębnych na poziomie, nie mniejszym niż zaplanowano na najbliższe 10-lecie, umożliwi w perspektywie średnio i długookresowej zmniejszenie tej różnicy. Osiągnięcie pożądanej struktury wiekowej drzewostanów będzie procesem długotrwałym nie możliwym do osiągnięcia w jednym cyklu produkcyjnym drzewostanów.

Biorąc pod uwagę proponowany etat użytkowania rębego i przedrębego na najbliższe 10-lecie oraz wielkość przyrostu bieżącego tablicowego (z tabel VIIIA), zakłada się, że w Nadleśnictwie nastąpi spadek ogólnej miąższości grubizny brutto drzewostanów. Do obliczenia miąższości grubizny spodziewanej na koniec okresu gospodarczego wykorzystano wzór z § 123 IUL.

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k – suma miąższości grubizny spodziewana na koniec okresu gospodarczego,

V_p – suma miąższości grubizny na początku okresu gospodarczego, na powierzchni zalesionej,

Z_v – spodziewany przyrost miąższości grubizny – tabelaryczny w okresie obowiązywania planu,

U – suma miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie urządzenia lasu.

Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego

Nadleśnictwo	Miąższość brutto [m ³]			
	V_p	Z_v	U	V_k
Ruda Maleniecka	2729027	690250	801621	2617656

Przedstawione dane wskazują, że na koniec obowiązywania okresu gospodarczego zasoby miąższości drzewostanów Nadleśnictwa zmniejszą się o **4,08 %**. Uwzględniając jednak dokonany przyrost użyteczny w poprzednim 10-leciu, należy przypuszczać, że w wyniku gospodarowania na koniec dziesięciolecia nastąpi wzrost zasobów miąższości drzewostanów w Nadleśnictwie.

Zmiany te jednak nie spowodują negatywnych skutków dla funkcjonowania zbiorowisk leśnych i nieleśnych, ponieważ oprócz optymalizacji zadań gospodarczych, które uwzględniają doraźne oraz perspektywiczne cele hodowlane i ochronne, projekt PUL przewiduje również ochronę zasobów naturalnych, w tym: chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk przyrodniczych, roślinności runa leśnego, gleby i wód.

Ponadto projekt PUL nie przewiduje ograniczenia przestrzeni występowania gatunków, zmniejszenia powierzchni gruntów leśnych, ani też zmniejszenia powierzchni całego Nadleśnictwa (w trakcie obowiązywania PUL może ewentualnie nastąpić przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów ze względu na inwestycje celu publicznego). Szczegółowe dane na ten temat zawiera „Program Ochrony Przyrody” oraz „Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000”.

7. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

Kontrole powierzchni próbnych dokonał zespół zadaniowy powołany na podstawie Decyzji nr 34 Dyrektora RDLP w Radomiu z dnia 11.05.2018 r. Kontrolą objęto próbę 50 powierzchni wylosowanych przy pomocy programu TAKSATOR. Czynności kontrolne polegające na ponownym pomiarze na wylosowanych powierzchniach przeprowadzono w dniach 17-18.05.2018 r.

W wyniku kontroli nie stwierdzono błędów grubych, bezwzględna wartość statystyki pola przekroju pierśnicowego wyniosła **0,252** natomiast bezwzględna wartość statystyki wysokości **0,091**. Wielkości te mieszczą się w przedziale wartości dopuszczalnych.

W związku z powyższym w trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej zaakceptowano test kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

8. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

Podstawy oceny stanowią:

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka – obręb Radoszyce i obręb Ruda Maleniecka na okres od 1.01.2009 r. do 31.12.2018 r.,
- Analiza gospodarki przeszłej dokonana przez Nadleśniczego na NTG,
- Koreferat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu do w/w analizy Nadleśniczego w zakresie zagrożeń przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne,
- Koreferat Naczelnika Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Ochrony Mienia RDLP Radom,
- Koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu,
- Plany gospodarcze i sprawozdania z ich wykonania.

W powierzchni Nadleśnictwa nie nastąpiły istotne zmiany i możliwe było przeprowadzenie szczegółowej analizy gospodarki przeszłej za okres od 1.01.2009 r. do 31.12.2018 r., w stosunku do Planu Urządzenia Lasu zatwierdzonego decyzją Ministra Środowiska znak: DL-lpn-61151/44796/10/JŁ dnia 19 września 2012 r. Obecnie powierzchnia Nadleśnictwa zwiększyła się łącznie o ok. 35 ha. Ponadto na podstawie zarządzenia nr 2 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 7 lutego 2012 roku w sprawie obrębów leśnych Nadleśnictwa Ruda Maleniecka Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu (OR-0151-1/2012), z dniem 1 kwietnia 2012 roku w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka połączono obręby leśne Radoszyce i Ruda Maleniecka w jeden obręb leśny Radoszyce.

Lasy ochronne zostały ustanowione Decyzją Ministra Środowiska DL-lp-0233-3/0367/09 z dnia 24.02.2009 r.

Poniższa ocena gospodarki przeszłej odnosi się do zadań zawartych w planie urządzenia lasu. Szczegółowa analiza została ona dokonana w referacie Nadleśniczego i koreferatach.

I. Użytkowanie zasobów drzewnych

Dokonany podział lasu na gospodarstwa: specjalne, lasów ochronnych, zrębowe, przerębowo zrębowe i przebudowy, przyjęte grupy i rodzaje rębni oraz wieki rębności pozwoliły na prowadzenie prawidłowej gospodarki leśnej.

W użytkowaniu rębnym etat powierzchniowy został zrealizowany w 92 %. Etat miąższościowy użytków rębnych został zrealizowany w 95 %. Największy rozmiar użytkowania rębego przypadł na 2010 rok a najniższy na ostatni rok obowiązywania PUL.

Udział użytkowania przygodnego w użytkowaniu rębnym spowodowany był porządkowaniem stanu sanitarnego lasu po szkodach od czynników abiotycznych i biotycznych i stanowił 5 % całości użytkowania rębego, największy jego udział był w roku 2018 i wynosił 3004 ha.

W zakresie użytkowania przedrębego w minionym dziesięcioleciu Nadleśnictwo wykonało etat powierzchniowy cięć pielęgnacyjnych w 92 %. W czyszczeniach późnych wykonano w 100 % planowanego etatu. Trzebieże wykonano łącznie na 91 % planowanych powierzchni. Nie pełna realizacja etatu powierzchniowego trzebieży w wielkości 633,07 ha spowodowana była wyższym niż zakładano poborem masy z 1 ha, potrzebą zakładania szlaków operacyjnych w związku z realizacją Zarządzenia Nr 35 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 czerwca 2016 roku, silnym uwilgotnieniem powierzchni (podtopienia przez bobry) co spowodowało,

że część wydziełów była niedostępna. Nie mało to jednak wpływu na stan pielęgnacji drzewostanów gdyż odstąpiono od cięć w starszych drzewostanach.

Etat miąższościowy użytków przedrębnych (łącznie z użytkami przygodnymi) został zrealizowany w około 105 %.

Użytki przygodne stanowiły 10 % użytkowania przedrębnego, a ich pozyskanie wynikało przede wszystkim z porządkowania stanu sanitarnego lasu od czynników abiotycznych, którego największy udział przypadł na 2014 i 2018 rok.

Łączny etat użytkowania głównego w wielkości 601 tys. m³ grubizny za cały okres 10-letni Nadleśnictwo zrealizowało pod względem miąższościowym w wymiarze 100 %.

Nadleśnictwo wykorzystało w pełni zaprojektowany etat użytkowania głównego. Nastąpiła kompensacja wykonania użytkowania rębego zwiększona wykonaniem użytkowania przedrębego wynikająca z potrzeb hodowlanych. Pozyskanie drewna w użytkach głównych w poszczególnych latach 10-lecia kształtowało się na różnym poziomie. Najwięcej drewna pozyskano w roku 2010 ok. 64 tys. m³ grubizny, a najmniej w 2009 r. ok. 50 tys. m³ grubizny.

II. Użytkowanie uboczne

Nadleśnictwo nadzorowało gospodarkę łowiecką prowadzoną przez koła dzierzawiące obwody łowieckie.

Nadleśnictwo prowadziło sprzedaż stroiszu i choinek, pozyskiwanych na powierzchniach z bieżącym użytkowaniem w ramach planowanych cięć rębnych lub przedrębnych.

III. Hodowla lasu

Nadleśnictwo nie w pełni wykonało plan odnowień na powierzchniach otwartych. Brak pełnej realizacji planu tj. na poziomie ok. 91 % związane było głównie z potrzebą pozostawienia części zrębów do przelegiwania z uwagi na zagrożenie od szeliniaka, wylesieniami pod rozbudowę infrastruktury drogowej (spec ustawa drogowa) oraz niepełnym wykonaniem użytkowania rębego zrębami zupełnymi.

Zalesienie gruntów porolnych zostało wykonane w ok. 57 %. Brak realizacji zaplanowanych zadań wynikało głównie z trudności w zlokalizowaniu oraz wielkości powierzchni działek, a zatem z powyższym podjęto decyzję o pozostawieniu takich powierzchni do sukcesji naturalnej.

Odnowienia pod osłoną drzewostanu wykonano na poziomie ok. 87 % odnowień planowanych.

Odnowienia po rębniach złożonych na plan 558,51 ha wykonano 485,56 ha powierzchni tj. 87 %. Nie pełna realizacja odnowień po rębniach złożonych związana jest głównie z inicjowaniem odnowień naturalnych bez ich uznawania w trakcie obowiązywania PUL, brakiem konieczności wykonania odnowień na części powierzchni zaplanowanej do odnowienia z uwagi na brak szkód po wykonanych cięciach, wyłączenie z użytkowania z uwagi na niekorzystne warunki wilgotnościowe, przelegiwanie zrębów.

Wprowadzanie II piętra wykonano w ok. 72 % zaplanowanej powierzchni. Brak realizacji zaplanowanego rozmiaru wynikało głównie z braku możliwości pozyskania nasion w pierwszych latach obowiązywania PUL ze względu na brak urodzaju jodły.

Odnowiono wszystkie powstałe do odnowienia powierzchnie w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu z wyjątkiem zrębów bieżących.

Dolesienia luk i przerzedzeń wykonano 146%. Przekroczenie rozmiaru zadań wynikało z likwidowania szkód po huraganowych oraz po pożarach.

Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach wykonywano zgodnie z potrzebami stwierdzonymi na gruncie w wielkości 54,75 ha.

Wprowadzania podszytów nie projektowano.

Pielęgnowanie gleby wykonano w ok. 91 % planu, nie pełna realizacja planu pielęgnacji dotyczy powierzchni nieodnowionych w okresie obowiązywania PUL oraz powierzchni upraw, które były założone jesienią 2018 r. oraz niewykonania cięcia rębego.

Pielęgnowanie upraw wykonano w ok. 72 % planu. Brak realizacji zadań z zakresu pielęgnowania upraw jest wynikiem niepełnego wykonania zadań z zakresu odnowień. Niewykonanie planu czyszczeń wczesnych wiąże się zasadniczo z faktem wykonywania tylko pielęgnacji gleby na powierzchniach odnowionych w drugiej połowie obowiązywania PUL mimo zaplanowania we wskazówkach gospodarczych zabiegu czyszczeń wczesnych. W okresie obowiązywania omawianego PUL wymagały one jedynie pielęgnacji gleby.

Pielęgnowanie młodników wykonano w ok. 92 % planu. Niepełna realizacja planu czyszczeń późnych wynika z braku potrzeb hodowlanych.

Pielęgnację upraw obejmującą wykonanie pielęgnacji gleby i czyszczenia wczesne realizowano zgodnie z potrzebami hodowlanymi istniejących upraw.

Melioracje agrotechniczne wykonano na 93 % zaplanowanej powierzchni co było związane z niepełną realizacją planowanych rębni.

Uprawy i młodniki do lat 10 zlokalizowane w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka zajmują łącznie powierzchnię ok. 455 ha. Uprawy przypadłe na terenie Nadleśnictwa nie występują.

Uprawy o pokryciu 0,9 i wyższym występują na powierzchni ok. 404,06 ha, co stanowi 89 % upraw i młodników do lat 10. Uprawy o zadrzewieniu 0,5–0,6 zajmują niewielką powierzchnię ok. 0,42 ha.

Na powierzchniach otwartych 99 % upraw jest zgodnych z gospodarczym typem drzewostanu. Uprawy częściowo zgodne zajmują jedynie 1 % powierzchni upraw i młodników do lat 10. Uprawy niezgodne z pożądanym składem gatunkowym nie występują. Udział upraw zgodnych z typem gospodarczym drzewostanu wynika z prawidłowej realizacji zapisów zawartych w PUL.

Istotnym dla gospodarki leśnej Nadleśnictwa Ruda Maleniecka sposobem odnawiania lasu było odnowienie z osłoną drzewostanu, szczególnie odnowienia naturalne oraz odnowienie na gniazdach.

Klasy odnowienia występują na powierzchni 1038,34 ha, na których średnie pokrycie młodego pokolenia wynosi 43 % powierzchni, cechujące się dobrą jakością hodowlaną. Głównymi gatunkami młodego pokolenia są dąb, jodła, buk, sosna oraz świerk. Klasa do odnowienia z młodnikiem z 10% pokryciem zajmuje w Nadleśnictwie bardzo niewielką powierzchnię 1,32 ha.

Uprawy i młodniki po rębniach złożonych występujące na powierzchni 487,77 ha, oznaczają się dobrą jakością hodowlaną, a ich średnie zadrzewienie wynosi ok. 0,9. Znaczna część młodego pokolenia po rębniach złożonych (stopniowych) przeszła do drzewostanów II i III klasy wieku ze względu na bardzo długi okres odnowienia.

Nadleśnictwo na bieżąco realizowało plan selekcji i nasiennictwa określony w „Programie zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych”. Na terenie Nadleśnictwa znajdowały się: wyłączone drzewostany nasienne (sosnowe i olchowe) o powierzchni 17,30 ha, gospodarcze drzewostany nasienne (brzozowe, dębowe, jodłowe, modrzewiowe, olchowe, świerkowe i sosnowe) na łącznej powierzchni 311,39 ha.

Ponadto bazę nasienną Nadleśnictwa stanowiły również zachowawcze drzewostany nasienne, drzewa mateczne, źródła nasion, drzewostany na powierzchniach

doświadczalnych testujących populację sosny, uprawy zachowawcze.

Na terenie Nadleśnictwa zaprojektowano 11 bloków upraw pochodnych: 6 sosnowych, 2 olchowe i 3 jodłowe.

Oprócz upraw zlokalizowanych w blokach istnieją uprawy pochodne zlokalizowane poza blokami.

Gospodarka szkółkarska w Nadleśnictwie prowadzona była na szkółce zespolonej „Czapla”. Produkcja materiału sadzeniowego wyhodowanego w szkółce zaspokajała potrzeby Nadleśnictwa.

IV. Ochrona lasu i ochrona przeciwpożarowa

W minionym okresie nie odnotowano większych szkód ze strony grzybów pasożytniczych. W Nadleśnictwie występują głównie szkody spowodowane przez osutkę sosny, mączniaka dębu oraz hubę korzeni.

Ze szkodników owadzi znotowano wzmożone występowanie kornika ostrozębnego, kornika drukarza, szeliniaka sosnowca i smolika znaczonego. Ze szkodników owadzi na szczególną uwagę zasługuje kornik ostrozębny, którego liczebność w ostatnich latach obowiązywania PUL 2016-2018 drastycznie wzrosła.

Na terenie Nadleśnictwa Ruda Maleniecka w minionym okresie nie stwierdzono szkód spowodowanych przez zanieczyszczenie środowiska emisjami przemysłowymi.

Szkody od czynników abiotycznych były głównie powodowane przez lokalne podtopienia spowodowane głównie na skutek bytowania bobrów oraz wahań poziomu wód gruntowych a także silne wiatry i suszę.

Zagrożeniem zwłaszcza dla młodych drzewostanów były pożary, powodujące znaczne szkody. Ze względu na wzmożoną penetrację lasu i wypalanie suchych traw przez okoliczną ludność, zagrożenie to wzrasta wczesną wiosną i latem.

Działania Nadleśnictwa w zakresie ochrony przyrody, zwłaszcza zabiegów i zaleceń w stosunku do rezerwatów, a także ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk gatunków roślin i zwierząt należy uznać za właściwe.

Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, prowadzi intensywne działania w zakresie edukacji leśnej społeczeństwa.

Reasumując oceniam pozytywnie prowadzenie gospodarki leśnej w Nadleśnictwie RUDA MALENIECKA w okresie ostatnich 10 lat, tj. za lata 2009 – 2018.

9. Stwierdzenie, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.

Na podstawie referatu Wykonawcy PPUL stwierdzono, że:

- Projekt Planu Urządzenia Lasu i Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi KZP. Wykonawca uwzględnił również wszystkie zmiany i uszczegółowienia (wynikające głównie ze zmiany IUL) w zakresie wytycznych zgodnie z poleceniami Zamawiającego.
- Prognoza Oddziaływania na Środowisko i Obszar Natura 2000 została wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz regulacjami w Lasach Państwowych. Uwzględniła ustalenia Komisji Założeń Planu oraz zakres i stopień szczegółowości uzgodniony z RDOŚ w Kielcach i PWIS w Kielcach.

10. Inne końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad planem urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym akceptacja zakresu prognozy symulacyjnej na koniec okresu oraz ustalenie formy przekazywania planu urządzenia lasu do nadleśnictwa.

Nadleśniczy zaakceptował zaproponowany przez Wykonawcę wykaz cięć, szczegółowe sposoby zagospodarowania, wysokość użytkowania rębego i przedrębego. Planowane wskazania gospodarcze odpowiadają bieżącym potrzebom lasu, uwzględniają cele w perspektywie czasowej krótko-, średnio- i długoterminowej. Jednocześnie zapewniają kontynuację rozpoczętą w poprzednich okresach gospodarczych przebudowę drzewostanów sosnowych na żyznych siedliskach lasowych.

Projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka zostanie zestawiony w zakresie określonym w Założeniach do Planu na podstawie protokołu z KZP i SIWZ do zamówienia, w trakcie narady ustalono, że zmiany w tym zakresie nie są konieczne.

B. Projekt planu urządzenia lasu.

1. Stan posiadania.

W trakcie Narady Techniczno Gospodarczej omówiono stan posiadania Nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2019 r. Udział poszczególnych grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania przedstawia tabela poniżej:

Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Obręb Radoszyce	
Grupy i rodzaje użytków gruntowych	Powierzchnia
1	2
1. Lasy - razem	11569,4582
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	11091,3848
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	146,3160
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	331,7574
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	1,2400
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	11570,6982
3. Użytki rolne – razem	183,2174
4. Grunty pod wodami - razem	5,8200
5. Użytki ekologiczne - razem	0,1800
6. Tereny różne - razem	1,7800
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	1,6139 ¹
8. Nieużytki - razem	75,0500
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów	268,9013
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	-
OGÓŁEM (1-8)	11838,3595¹

¹- bez gruntów współwłasności Nadleśnictwa i osób fizycznych – 0,8220 ha

Zestawienie powierzchni wg grup w arach.

Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Obręb Radoszyce	Powierzchnia leśna [ha]		Powierzchnia nieleśna [ha]	Ogółem [ha]
	zalesiona i niezalesiona	związana z gosp. leśną		
1	2	3	4	5
Nadleśnictwo	11237,72	331,83	268,92 ¹	11838,47 ¹

¹- bez gruntów współwłasności Nadleśnictwa i osób fizycznych – 0,8220 ha

Powierzchnia Nadleśnictwa jest zgodna z ewidencją gruntów i budynków, różnice w wielkości powierzchni określonej w metrach kwadratowych w tabeli powyżej i w arach określonej w pozostałych zestawieniach tabelarycznych wynika z zaokrąglania powierzchni poszczególnych działek i ich sumy.

2. Podział lasów wg kategorii ochronności.

Zgodnie z postanowieniem KZP, zasięg lasów ochronnych dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka, przyjęto zgodnie z Decyzją Ministra Środowiska DL-1p-0233-3/0367/09 z dnia 24.02.2009r. W projekcie planu urządzenia lasu zaktualizowano kategorie ochronności i ich powierzchnię w ramach zatwierdzonego zasięgu. Różnice w powierzchni lasów ochronnych pomiędzy poprzednim, a obecnym stanem urządzeniowym wynika ze zmian grupy kategorii użytkowania (z leśnej zalesionej i niezalesionej na grunty związane z gospodarką leśną) oraz zmian i korekt granic pododdziałów. Zmiany te wynikają też z wybudowania przez Nadleśnictwo dróg o zwiększonych parametrach (szerokość drogi) wewnątrz kompleksów leśnych.

W wyniku wyżej wymienionych zmian powierzchnia lasów ochronnych zmniejszyła się o 5,36 ha.

Lp.	Grupy lasu	Powierzchnia leśna	
		[ha]	[%]
1	2	3	4
1. Rezerваты		2,60	0,02
2.1.	Lasy wodochronne.	5902,59	52,52
2.2.	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody.	85,08	0,76
2.3.	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne.	356,82	3,18
2.4.	Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych	3,85	0,03
2.5.	Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego.	7,84	0,07
2.6.	Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego, wodochronne.	9,46	0,08
2.7.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej.	54,18	0,48
2.8.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne.	117,60	1,05
2.9.	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne	34,87	0,31
2. Lasy ochronne (razem 2.1 – 2.9)		6572,29	58,48
3. Lasy gospodarcze		4662,83	41,50
4. Razem		11237,72	100,00

*wg tabeli Nr III

3. Podział na gospodarstwa.

Na terenie Nadleśnictwa Ruda Maleniecka wyróżniono trzy gospodarstwa. W gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych nie wyodrębniono przerębowego sposobu zagospodarowania.

Tworząc podział drzewostanów na gospodarstwa uwzględniono założenia KZP.

Zestawienie powierzchni leśnej wg gospodarstw

Gospodarstwo	Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Obręb Radoszyce	
	[ha]	%
1	2	3
Specjalne (S)	713,89	6,35
Lasów ochronnych (O)	5896,13	52,47
Lasów gospodarczych (G) w tym:	4627,70	41,18
Zrębowy sposób zagospodarowania (GZ)	2992,84	26,63
Przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ)	1634,86	14,55
Ogółem	11237,72	100,00

4. Wiekі rębności.

Wiekі rębności przyjęto w oparciu o ustalenia Komisji Założenia Planu, na podstawie Zarządzenia Nr 55 DGLP z dnia 21.11.2011 r. oraz § 83 IUL.

Przeciętne wieki rębności dla poszczególnych gatunków drzew, przedstawiają się następująco:

Db	- 140 lat
Bk, Jd, Js, Jw	- 120 lat
So, Md	- 100 lat
Św, Brz, Ol, Gb, Lp, Db c., Ak	- 80 lat
Oś	- 50 lat
Tp, Wb	- 40 lat

Przyjęte wieki rębności są zgodne z ustaleniami KZP. Są one analogiczne jak w poprzednim okresie gospodarczym. Drzewostany zaliczone do przebudowy pilnej oraz o strukturze klasy odnowienia (KO) i klasy do odnowienia (KDO), przydzielone zostały do użytkowania rębego, niezależnie od przyjętych wieków rębności.

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego.

I. Użytkowanie rębne.

Użytkowanie rębne dzieli się na:

- zaliczone na poczet etatu, tj. realizowane poprzez odpowiednie techniki pozyskania i odnowienia w ramach różnych rodzajów i form rębni,
- nie zaliczone na poczet etatu, na które w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka składają się: uprzątnięcie płazowiny, uprzątnięcie części przestojów zacinających odnowienia oraz usunięcie niewielkiej miąższości drzew na powierzchni związanej z gospodarką leśną (wzdłuż przebiegu niektórych linii oddziałowych).

Wszystkie proponowane rozwiązania odnośnie optymalizacji użytkowania rębego i opracowanie wykazu projektowanych cięć rębnych, w tym: wielkości przyjętych etatów, lokalizację poszczególnych zrębów, rodzaje i formy rębni, intensywność cięć, powierzchnie do odnowienia po kolejnych cięciach, zostały uzgodnione

z przedstawicielami RDLP w Radomiu i Nadleśnictwa Ruda Maleniecka.

Wykaz projektowanych cięć rębnych w obszarach Natura 2000 i poza nimi, przedłożono w RDOŚ, celem wyrażenia pisemnej opinii w tym zakresie.

Zgodnie z postanowieniem KZP, do wyliczenia etatów w gospodarstwie lasów ochronnych (O) i przerębowo- zrębowym (GPZ) przyjęto średni okres odnowienia 15 lat.

Proces analizy pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów drzewnych wykazał, że przeciętny wiek drzewostanów (62 lata) jest wyższy o 12 lat od połowy średniego wieku rębności (50 lata) – odstępstwo.

Powyższe odstępstwo stanowi uzasadnienie przyjęcia naboru wyższego od wyliczonych etatów zrównania średniego wieku. Konsekwentne realizowanie zadań gospodarczych wynikających z tak ustalonego planu cięć użytków rębnych umożliwi, w sposób ewolucyjny, w perspektywie długookresowej, osiągnięcie pożądanej struktury wiekowej drzewostanów.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach odbywało się z zachowaniem ostępowego porządku cięć. W obecnym opracowaniu zastosowano dotychczasowy podział lasu na ostępy, a w jednostkach kontrolnych indywidualny kierunek cięć i zrywki, z uwzględnieniem granicy transportowej.

Nabór drzewostanów do cięć rębnych odbywał się, pod warunkiem zachowania ładu czasowego i przestrzennego, w następującej kolejności:

- drzewostany o strukturze klasy odnowienia i klasy do odnowienia,
- drzewostany kwalifikujące się do pilnej przebudowy pełnej pilnej,
- drzewostany które osiągnęły wiek dojrzałości rębnej,
- inne drzewostany, w tym bliskorębne ze względu na położenie w ostępie i konieczność rozpoczęcia ich użytkowania.

Poniżej, na podstawie tabeli XIV oraz wykazów projektowanych cięć rębnych, zamieszczono zestawienie wyliczonych etatów cięć rębnych na obecny okres gospodarczy.

Zestawienie porównawcze etatów użytkowania rębego

Nadleśnictwo, Obręb	Gospodarstwo	Etaty wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebudowy	Etat wg okresów uprząt. w KO i KDO	Etat z potrzeb hodowlanych	Etat proponowany na okres obowiązywania planu		
		z ostatniej kl. wieku	z dwóch ostatnich kl. wieku						Pow. manip. [ha]	Miaższość [m ³]	
		miaższość brutto na 10-lecie [m ³] pow. manipulacyjna na 10-lecie [ha]								brutto	netto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Obręb Radoszyce	SPECJALNE (S)	X	X	X	X	320	11990	16078	96,62	16078	13470
	LASÓW OCHRONNYCH (O)	165480	208460	186850	186850	13400	113690	187908	1405,76	187908	157819
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ*)	120640 375,30	123390 399,30	88890 264,40	120640 375,30	0 0	X	X	399,65	124725	105070
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ*)	67660	62640	58350	62640	12000	69940	X	565,20	84652	71090
	RAZEM LASÓW GOSPODARCZYCH (G)	188300	186030	147240	183280	12000	69940	X	964,85	209377	176160
NADLEŚNICTWO		X	X	X	X	X	X	X	2467,23	413363	347449

*- (GZ) – zrębowy sposób zagospodarowania, (GPZ) – przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania

Użytki rębne nie zaliczone na poczet etatu przedstawiono poniżej.

Kategoria cięć	Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Obręb Radoszyce	
	Powierzchnia [ha]	Miąższość grubizny [m ³ brutto] [m ³ netto]
1	2	3
Uprzątnięcie płazowin	3,98	<u>240</u> 190
Uprzątnięcie nasienników i przestojów	-	<u>206</u> 169
Pozostałe	0,51	<u>90</u> 76
Razem	4,49	<u>536</u> 435

Łączny maksymalny etat grubizny użytków rębnych, po uwzględnieniu miąższości użytków nie zaliczonych na poczet etatu oraz 5% przyrostu od użytków zaliczonych na etat, wynosi **434567 m³ brutto (365270 m³ netto)**.

Użytkowanie przedrębne.

W ramach użytkowania przedrębnego planowane są trzebieże wczesne i późne (selekcyjne i przekształceniowe). Czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny nie zaplanowano.

Zgodnie z zapisami obowiązujących ZHL, w planowaniu użytków przedrębnych nie projektowano liczby nawrotów trzebieży wczesnych, pozostawiając to w gestii Nadleśnictwa.

Zgodnie z ustaleniem KZP, w drzewostanach starszych klas wieku gdzie określono jakość techniczną, a które nie są objęte planowanym użytkowaniem rębnym, nie planowano zabiegu TP z wyjątkiem pozycji uzgodnionych z Nadleśnictwem. Trzebieży późnych nie planowano również w drzewostanach o zwarciu luźnym, ewentualnie przerywanym i zagęszczeniu przerywanym miejscami luźnym, trudno dostępnych, a także w niektórych drzewostanach położonych na wąskich i małych działkach pomiędzy obcą własnością. Podobne kryterium przyjęto dla drzewostanów młodszych, gdzie określono jakość hodowlaną. Nie było ono obowiązujące w przypadku trzebieży przekształceniowej oraz przerębowej na powierzchni ok. 522 ha.

W pewnej grupie drzewostanów cięcia w ramach trzebieży będą mieć charakter przekształceniowy, a ich główną funkcją ma być zapewnienie optymalnych warunków rozwoju wartościowym pod względem hodowlanym podrostom i podsadzeniom, bądź stworzenie warunków do wprowadzenia odnowień.

W wyłączonych drzewostanach nasiennych oraz gospodarczych drzewostanach nasiennych nie przewidzianych do użytkowania rębego zaprojektowano, zgodnie z ustaleniem KZP, zabieg TP jako cięcia sanitarno-selekcyjne.

Grubizna, którą ewentualnie pozyska się na powierzchniach nie objętych wskazaniami gospodarczymi, w ramach cięć przygodnych (np. usuwanie drzew posuszowych, złomów, wywrotów lub innych), mieścić się będzie w ramach ogólnego, orientacyjnego etatu miąższościowego użytków przedrębnych.

Zestawienie powierzchni drzewostanów projektowanych do użytkowania przedrębnego

Kategoria cięć	Nadleśnictwo Ruda Maleniecka / Obręb Radoszyce	
	powierzchnia (ha)	
1	2	
Trzebieże wczesne	1308,64	
Trzebieże późne	4684,07	
Razem	5992,71	

Uwzględniając:

- ↪ wyniki użytkowania przedrębnego w Nadleśnictwie, w okresie ostatnich 5 i 10 lat, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższność z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,
- ↪ spodziewany bieżący przyrost miąższności, wg gatunków panujących, w drzewostanach nie objętych planowanym użytkowaniem rębny (przy założeniu, że maksymalny rozmiar cięć pielęgnacyjnych to 50%, 60%, 70%, 75% przyrostu tablicowego),
- ↪ etaty z poprzedniego planu urządzenia lasu,
- ↪ zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego.

Przyjmuje się następujące wielkości w użytkowaniu przedrębnym 5992,71 ha, **293643 m³ netto, 367054 m³ brutto, (70% przyrostu), wskaźnik 49m³/ha.**

O faktycznym rozmiarze wykonania planu zadecydują potrzeby pielęgnacyjne i stan sanitarny lasu w chwili wykonywania zabiegu. Ustalony i przyjęty etat powierzchniowy stanowić będzie natomiast wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Wielkość tablicowego bieżącego rocznego przyrostu miąższności w drzewostanach nie objętych planowanym użytkowaniem rębny generowana jest przez program „Taksator”, w ramach tabeli VIIIA.

Łączny etat użytkowania głównego

Użytkowanie	Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Obręb Radoszyce	
	Miąższność [m ³ brutto]	[%]
	[m ³ netto]	[%]
1	2	3
Rębne	<u>434567</u> 365270	<u>54,21</u> 55,44
Przedrębne	<u>367054</u> 293643	<u>45,79</u> 44,56
Razem	<u>801621</u> 658913	<u>100,00</u> 100,00

Z porównania etatu użytków głównych z etatem na ubiegły okres gospodarczy i wykonaniem użytkowania w minionym 10-leciu wynika, że nastąpi wzrost pozyskania drewna o 9 % w skali Nadleśnictwa.

6. Wytyczne w sprawie użytkowania rębnego.

Przyjęto zaproponowane przez Wykonawcę wytyczne w sprawie użytkowania rębego i rębni dla poszczególnych gospodarstw.

7. Jednostki kontrolne

Zgodnie z protokołem KZP z dnia 14.07.2016 r. dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka wytypowano jednostki kontrolne na obszarze **1 143,83 ha**, głównie w drzewostanach jodłowych oraz w których możliwe jest utrzymanie i kształtowanie zróżnicowanej struktury pionowej.

W ramach jednostki kontrolnej, określono fazy rozwojowe drzewostanu:

- terminalną w drzewostanach rębnych na powierzchni **619,37 ha**,
- optymalną w drzewostanach przedrębnych (starsze niż młodnik, a nie zaliczone do rębnych) na powierzchni **521,78 ha**,
- odnowieniową w drzewostanach w fazie upraw i młodników na powierzchni **2,68 ha**.

Dla wyznaczonych jednostek kontrolnych wykreślono na mapach cięć dla obrębów leśnych kierunki cięć uwzględniając: jednorodność pod względem siedliskowym (położenie, wystawa), trwałe odgraniczenie od otoczenia naturalnymi liniami terenowymi (grzbiety, potoki, doliny) lub sztucznymi np. drogi.

Aktualnie nie przewiduje się odrębnych zasad regulacji użytkowania w jednostkach kontrolnych.

8. Wytyczne w zakresie hodowli lasu.

Przyjęto zaproponowany rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu wg wielkości zamieszczonych poniżej.

Planowany rozmiar prac z zakresu hodowli lasu

Rodzaj czynności gospodarczej		Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Obręb Radoszyce	
		Powierzchnia [ha]	
1		2	
1. Odnowienia i zalesienia otwarte		704,15	
w tym:	- halizny, płazowiny, zręby	77,51	
	- zręby projektowane	626,64	
	- grunty nieleśne	0,00	
2. Odnowienia pod osłoną		529,28	
w tym:	- przy rębniach złożonych	520,98	
	- podsadzenia produkcyjne	5,90	
	- dolesienia	2,40	
3. Poprawki i uzupełnienia w uprawach i		4,23	
4. Wprowadzanie podszytów		0,00	
5. Pielęgnowanie razem		1866,28	
w tym:	- upraw	- pielęgnowanie gleby	332,65
		- czyszczenia wczesne (CW)	568,64
		- pielęgnowanie młodników (CP)	964,99

6. Melioracje		1147,64
w	- agrotechniczne	1147,64
tym:	- wodne	0,00
	- nawożenie	0,00

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu pielęgnowanie gleby (PIEL) i czyszczenia wczesne (CW) zaplanowano jedynie dla upraw i zrębów istniejących na dzień 1 stycznia 2019r. W uprawach nowo projektowanych, zarówno na powierzchniach otwartych, jak i pod osłoną nie projektowano pielęgnacji gleby.

W trakcie Narady zaakceptowano przyjęte w projekcie PUL typy drzewostanów (zamieszczone poniżej dla siedlisk leśnych i siedlisk przyrodniczych) o charakterze gospodarczym i ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw ustalone na KZP i uzupełnione w trakcie prac taksacyjnych.

Dodatkowe typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia	Gatunki domieszkowe	Projektowane rębnie
1	2	3	4	5
BMb	Św - So	So 50, Św 30, Brz, Ol i inne 20	Brz, Ol,	-
LMśw	Jd - Db	Db 50, Jd 30, So, Md i inne 20	Md, Db, Jw, Lp	II / III / IV
	Jd - Bk	Bk 50, Jd 30, Db, Md i inne 20	Db, Md, Jw, Kl, Lp	III / IV
LMw	Ol - Db	Db 50, Ol 30, Js, Wz, Jd i inne 20	Js, Wz, Jd	II / III
	Ol - So	So 50, Ol 30, Db, Św i inne 20	Db, Wz, Św	I
	Jd	Jd 70, Bk, Db, Św, Md i inne 30	Bk, Md, Db, Św, Jw	IV
LMwyższ	Bk - Db	Db 50, Bk 30, Jd, Md i inne 20	Md, Jd, Jw, Lp	III
	Db - Bk	Bk 50, Db 30, Jd, Md i inne 20	Jd, Jw, Lp	III
	Jd - Bk	Bk 50, Jd 30, Db, Md i inne 20	Db, Wz, Św	III / IV
	Jd - Db	Db 50, Jd 30, Bk, Md i inne 20	Bk, Św, Md	III / IV
LMwyżw	Ol - Jd	Jd 50, Ol 30, Db, Md i inne 20	Md, Db, Jw	IV
	Jd - Db	Db 50, Jd 30, Bk, Md i inne 20	Bk, Św, Md	III / IV
Lw	Jd - Db	Db 50, Jd 30, Bk, Md i inne 20	Bk, Św, Md	III / IV
Lwyższ	Jd - Bk	Bk 50, Jd 30, Db, Md i inne 20	Db, Md, Jw, Lp	III / IV
	Jd - Db	Db 50, Jd 30, Bk, Md i inne 20	Bk, Św, Md, Lp	III / IV

Dodatkowe typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000

Typ siedliskowy lasu	Zespół roślinny	Typ drzewostanu	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia	Gatunki domieszkowe	Projektowane rębnie
1	2	3	4	5	6
LMw	<i>Tilio-Carpinetum</i> 9170	Ol - Db	Db 50, Ol 30, Bk i inne 20	Bk, Kl, Gb, Lp	II / III
		Ol	Ol 70, Db 20, Js, Wz i inne 10	Js, Wz, Jw	III
	<i>Fraxino-Alnetum</i> 91E0	Db - Ol	Ol 60, Db 20, Js, Wz i inne 20	Wz, Js, Jw	III

W opisie ogólnym należy przedstawić sposób postępowania i orientacyjne wielkości przy pielęgnowaniu nowo zakładanych upraw w trakcie trwania 10-lecia.

9. Wytyczne w zakresie przebudowy drzewostanów.

Przebudowę drzewostanów niezgodnych z celami gospodarki leśnej zaprojektowano w ramach przebudowy pełnej z podziałem na:

- intensywną – realizowaną poprzez użytkowanie rębne,
- stopniową – realizowaną poprzez trzebieże w drzewostanach z jakością techniczną.

Poniżej przedstawiono wartości liczbowe form przebudowy.

Przebudowa	Nadleśnictwo Ruda Maleniecka, Obręb Radoszyce
	Powierzchnia [ha]
1	2
Intensywna	155,48
Stopniowa	11,04
Ogółem	166,52

10. Użytkowanie uboczne i gospodarka łowiecka.

W ramach użytkowania ubocznego w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka na bieżące 10-lecie przewiduje się pozyskiwanie niewielkich ilości choinek świerkowych, jodłowych oraz stroiszu, w ramach prowadzenia cięć rębnych i pielęgnacyjnych.

Nadleśnictwo nadzoruje 8 obwodów łowieckich. Nadleśnictwo nie prowadzi własnej gospodarki łowieckiej ale sprawuje nadzór nad działalnością 6 kół łowieckich, dzierżawiących jego grunty.

11. Ochrona przeciwpożarowa.

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r. zmieniającym rozporządzenie z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, lasy Nadleśnictwa Ruda Maleniecka zakwalifikowano do II kategorii zagrożenia pożarowego.

Kierunkowe zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednią mapą, są uzgodnione z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach.

12. Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne.

Z uwagi na położenie lasów Nadleśnictwa Ruda Maleniecka wokół terenów zurbanizowanych, obserwuje się stały wzrost krajoznawczego i rekreacyjnego znaczenia terenów leśnych Nadleśnictwa, co przejawia się dynamicznym rozwojem turystyki (pieszej i rowerowej) oraz rekreacyjnym wykorzystaniem terenów leśnych.

Wytyczne z zakresu turystyki i rekreacji zawarte w projekcie planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa zostały zaakceptowane.

13. Potrzeby w zakresie budownictwa ogólnego, drogowego i melioracji wodnych.

Prace z zakresu budownictwa ogólnego i budownictwa drogowego (w tym dotyczące ochrony przeciwpożarowej) realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP.

14. Program Ochrony Przyrody.

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawiono formy ochrony przyrody wyróżnione na terenie Nadleśnictwa w ramach V rewizji na lata 2019-2028.

Formy ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Ruda Maleniecka

Rodzaj obiektu	Ilość ⁷		Powierzchnia [ha]	
	stan na 01.01.2009 r.	stan na 01.01.2019 r.	stan na 01.01.2009 r.	stan na 01.01.2019 r.
1	2	3	4	5
Rezerваты	1	1	2,50	2,71
Parki Krajobrazowe	1	1	400,15	402,98
Obszary chronionego krajobrazu	2	2	10357,77	10392,07
Obszary Natura 2000 SOO (OZW)	1	2	brak	802,90
Pomniki przyrody	4	4	-	-
Użytki ekologiczne	1	1	17,81	17,81
Porosty (grzyby zlichenizowane) chronione ¹	2	2	-	-
Rośliny chronione: mchy ²	8	12	-	-
rośliny naczyniowe ³	15	21	-	-
Zwierzęta chronione: owady ⁴	12	10	-	-
mięczaki	1	0	-	-
plazy	13	13	-	-
gady	5	6	-	-
ptaki ⁵	139	150	-	-
ssaki ⁶	17	30	-	-

¹ - liczba gatunków porostów może być większa, ponieważ chrobotki oznaczano do rodzaju

² - liczba gatunków mchów może być większa, ponieważ plonniki, torfowce i niektóre widłozęby oznaczano do rodzaju

³ - liczba gatunków roślin naczyniowych może być większa, ponieważ część rosiczek i storczyków oznaczono do rodzaju, a część widlakowatych do rodziny

⁴ - liczba gatunków owadów może być większa, ponieważ część biegaczy, tęczyki i trzmiele oznaczono do rodzaju

⁵ - liczba gatunków ptaków chronionych zaobserwowanych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

⁶ - liczba gatunków ssaków może być większa, ponieważ część ncocków oznaczano do rodzaju

⁷ - zmiana liczby gatunków wynika m. in. ze zmiany przepisów

Ponadto na terenie Nadleśnictwa jako **walory przyrodniczo-leśne** w ramach rewizji wyróżniono:

- Cenne drzewa - wyodrębniono 39 drzew niebędących pomnikami przyrody, które wyróżniają się wiekiem, pokrojem oraz parametrami pierśnicy i wysokości.
- Drzewostany – w ramach prac taksacyjnych na powierzchni **476,77 ha** zostały wyróżnione drzewostany stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody.
- Powierzchnie leśne do wyłączenia z użytkowania decyzją Nadleśniczego - w Nadleśnictwie wyłączone z użytkowania decyzją Nadleśniczego **109** pododdziałów o łącznej powierzchni **216,02 ha**. Formalne wydanie decyzji Nadleśniczego nastąpi po naradzie techniczno-gospodarczej (NTG), z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2019 roku.
- Grunty leśne niezalesione objęte szczególną ochroną - zajmują w Nadleśnictwie **0,78 ha**.
- Siedliska przyrodnicze
Inwentaryzacje siedlisk przyrodniczych na terenie Nadleśnictwa Ruda Maleniecka przeprowadzono w ramach następujących opracowań:
  - inwentaryzacja przeprowadzona na potrzeby opracowania Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 (PZO);
  - inwentaryzacja przeprowadzona na potrzeby opracowania Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Przedborska PLH260004 (PZO);

- opracowanie fitosocjologiczne z 2018 r. dla Obszarów Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 i Ostoja Przedborska PLH260004 (FITO);
- inwentaryzacja przeprowadzona przez Wojewódzki Zespół Specjalistyczny w 2008 r. (WZS) – nie została wykorzystana ze względu na opracowane PZO;
- wielkoobszarowa inwentaryzacja fauny, flory oraz siedlisk przyrodniczych wykonana dla Lasów Państwowych w latach 2006-2007 (INVENT).

Wyniki powyższych prac zostały uwzględnione podczas tworzenia projektu PUL wraz z POP dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka w następujący sposób:

- ❖ w obszarach Natura 2000 przyjęto bez zmian, z uwzględnieniem korekt w przebiegu granic pododdziałów, siedliska przyrodnicze wykazane w warstwach wektorowych (w formacie *shp*) będących integralną częścią planów zadań ochronnych danych obszarów Natura 2000 (PZO). Uwzględniono również wyniki przeprowadzonej w 2016 r. weryfikacji wybranych płatów siedlisk przyrodniczych w obszarze Natura 2000 Dolina Czarnej oraz opracowania fitosocjologicznego BULiGL O/Radom z 2018 r.;
- ❖ poza obszarami Natura 2000 zostały przyjęte, jako „cenne fragmenty zbiorowisk roślinnych”, zweryfikowane siedliska przyrodnicze wykazane w wielkoobszarowej inwentaryzacji fauny, flory oraz siedlisk przyrodniczych wykonanej dla Lasów Państwowych w latach 2006-2007 (INVENT). Wszystkie pozostałe inwentaryzacje nie wykazały istnienia siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa.

W sumie w obszarach Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Ruda Maleniecka do projektu PUL przyjęto występowanie 64,59 ha siedlisk przyrodniczych. Poza obszarami Natura 2000 do projektu PUL przyjęto występowanie 430,21 ha „cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych” (będących odpowiednikami siedlisk przyrodniczych). Łącznie siedliska przyrodnicze oraz „cenne fragmenty zbiorowisk roślinnych” zajmują powierzchnię 494,80 ha, co stanowi 4,18% całej powierzchni Nadleśnictwa.

Podczas projektowania wskazań gospodarczych dla siedlisk przyrodniczych przyjęto odrębny cel hodowlany, sposób postępowania hodowlanego, uwzględniający naturalne składy drzewostanów i ich strukturę, stan i pochodzenie.

Zestawienie siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 występujących w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]		
		Obszar Natura 2000		Łącznie w Nadleśnictwie
		Ostoja Przedborska	Dolina Czarnej	
3150	Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	-	0,25	0,25
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	0,01	1,25	1,26
9170 ²	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Gallio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	2,58	2,77	5,35
91D0¹	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	-	12,10	12,10

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]		
		Obszar Natura 2000		Łącznie w Nadleśnictwie
		Ostoja Przedborska	Dolina Czarnej	
91E0 ¹	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	11,66	18,78	30,44
91P0	Wyżynny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	12,70	-	12,70
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	-	2,49	2,49
Razem		26,95	37,64	64,59

¹ - siedliska priorytetowe

² - siedlisko 9170 nie jest przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015

Wykaz pododdziałów w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka, w obszarach Natura 2000, w których występują punktowo siedliska przyrodnicze

Kod siedliska przyrodniczego	Nazwa siedliska przyrodniczego	Obszar Natura 2000	
		Ostoja Przedborska	Dolina Czarnej
		Pododdziały	
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	292j	-
9170 ²	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	-	67g
91D0 ¹	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	-	48f, 50k, 114b
91E0 ¹	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	-	83h

¹ - siedliska priorytetowe

² - siedlisko 9170 nie jest przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015

Zestawienie cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka występujących poza obszarami Natura 2000 (wg danych INVENT)

Kod siedliska przyrodniczego	Odpowiadający kod przyjęty w bazie opisów taksacyjnych	Odpowiadająca nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]
6120	6120	Cieplolubne, śródłądowe murawy napiaskowe (<i>Koelerion glaucae</i>)	2,13
7110	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	3,29
9110	Lp-F	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	0,25
9170	T-C	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	59,27
9190	Ca-Q	Kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)	5,14
91D0	Vu-P	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	13,81

Kod siedliska przyrodniczego	Odpowiadający kod przyjęty w bazie opisów taksacyjnych	Odpowiadająca nazwa siedliska przyrodniczego	Powierzchnia [ha]
91E0	F-A	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	130,43
91P0	A-P	Wyżyny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	159,51
91T0	C-P	Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	56,38
Razem			430,21

Bardziej szczegółowa analiza siedlisk przyrodniczych została przeprowadzona w „Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowisko i obszary Natura 2000”.

- **Walory kulturowe** – opisano zabytki kultury materialnej i zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków znajdujące się w zasięgu działania Nadleśnictwa oraz miejsca pamięci, mogiły i kapliczki zlokalizowane na gruntach LP.

Martwe drewno - W ramach prac urządzenia lasu V rewizji, dokonano pomiaru drewna martwego na 10 % powierzchni próbnych objętych pomiarem miąższości, w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej. Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że zasoby grubizny drewna martwego w Nadleśnictwie Ruda Maleniecka (średnicy powyżej 10 cm bez kory) stanowią ok. 2,5 % zasobów drzewnych (**6,98 m³/ha**).

15. Ocena Oddziaływania projektu PUL na Środowisko i Obszary Natura 2000.

Podstawą prawną opracowania prognozy jest Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości opracowania prognozy został uzgodniony z RDOŚ i PWIS oraz sprecyzowany w SIWZ.

W ramach wykonywania Oceny Oddziaływania projektu PUL na Środowisko i Obszary Natura 2000 dokonano analizy rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do lokalizacji wybranych obiektów przyrodniczych.

W pierwszej kolejności wykonano analizy dla stanowisk gatunków oraz miejsc występowania siedlisk przyrodniczych na terenach obszarów Natura 2000 pokrywających się z gruntami Nadleśnictwa Ruda Maleniecka.

Osobnej analizie poddano również wartości przyrodnicze położone na terenie gruntów Nadleśnictwa, poza granicami obszarów Natura 2000.

Ostateczna ocena przewidywanego oddziaływania zapisów planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 została wykonana w oparciu o analizy wpływu planu na poszczególne elementy środowiska, jak:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta, rośliny, grzyby,

- woda,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Dla obszarów Natura 2000 dokonano oceny wpływu na przedmioty ochrony w tym siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt.

Do oceny wpływu projektu PUL na zachowanie stanu lasu w ramach obszarów Natura 2000 wykorzystano tzw.: „macierze”.

W ocenie oddziaływania projektu PUL na środowisko i Obszary Natura 2000 nie stwierdzono by Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka na lata 2019-2028 mógł negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony w obszarach Natura 2000 SOO „Dolina Czarnej” PLH260015, SOO „Ostoja Przedborska” PLH260004.

16. Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa

W trakcie obrad Narady Techniczno-Gospodarczej przedstawiono podsumowanie działalności edukacyjnej Nadleśnictwa oraz zaprezentowano Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa sporządzony dla Nadleśnictwa Ruda Maleniecka na lata 2019-2028.

Sekretarz NTG:

Specjalista SL

mgr inż. Agata Lukomska-Prłopus

Przewodniczący NTG:

Z-ca DYREKTORA
dz. Gospodarki Leśnej

mgr inż. Jerzy Kacprzak

Zatwierdził dnia 18.03.2019

DYREKTOR

mgr inż. Andrzej Matysiak